

MINISTERRAAD GAAT AKKOORD MET BELEIDSVISIE TOT 2030

Inpoldering IJsselmeergebied verleden tijd

Grootschalige landaanwinning in het IJsselmeergebied (IJsselmeer, Markermeer en de randmeren) behoort definitief tot de verleden tijd. De ministerraad stemde afgelopen maand in met de beleidsvisie op het IJsselmeergebied tot 2030. In deze 'Integrale Visie IJsselmeergebied 2030, De koers verlegd', wordt de gewenste situatie van het IJsselmeergebied in 2030 geschetst, en hoe deze situatie te bereiken.

Het IJsselmeergebied is op zowel nationaal als internationaal niveau van belang voor de waterhuishouding en waterwinning. Door een aantal (verwachte) ontwikkelingen zal de situatie rond het IJsselmeer in de toekomst veranderen. De klimaatverandering, met als gevolg zeespiegelstijging en een veranderende rivierafvoer, in combinatie met bodemdaling, heeft gevolgen voor de veiligheid, de kans op wateroverlast maar ook de kans op droogte. Ook de toenemende vraag naar zoet water en de zorg voor een duurzame (zoet)watervoorziening heeft haar weerslag op het gebied. Verder wordt Europese regelgeving geïmplementeerd, zoals de Kaderrichtlijn Water en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Tenslotte wordt het IJsselmeer intensiever gebruikt voor recreatie, grondstoffenwinning, visserij en transport en worden steeds meer buitendijkse claims gelegd.

Een blik in de toekomst

Volgens de opstellers van de visie vervult het IJsselmeer in 2030 een steeds belangrijker wordende schakelfunctie in de waterhuishouding (afwaterings- en voorzieningsgebied) van een groot deel van Nederland. Het gebied voldoet tegen die tijd aan de normen en beschermingseisen van de Europese richtlijnen. De wateren vormen een essentiële zoetwatervoorraad voor grote delen van (noord-) Nederland en het Groene Hart. Het Markermeer is niet ingepolderd.

Omdat de waterafvoer van de omliggende regio's naar het IJsselmeer niet gegarandeerd kan worden, hebben deze regio's, invulling gevend aan de trits 'vasthouden, bergen, afvoeren', zelf gebieden aangewezen en ontwikkeld waar een tijdelijk overschot aan water kan worden vastgehouden of geborgen, zoals een randmeer bij Wieringen.

Ondanks de zeespiegelstijging tot 2030

kan nog steeds in voldoende mate onder vrij verval worden gespuid, omdat in 2008 de spuicapaciteit bij de Afsluitdijk is vergroot. Nieuwe dijkverhogingen zijn nog niet nodig geweest. Landelijk gezien vindt de afvoer van de hoogwaterpieken over de verschillende Rijntakken plaats volgens een optimale verdeling. Omstreeks 2010 is het seizoensgebonden peil ingevoerd. Door het regelmatig controleren en bijstellen van de meest optimale variant van dat seizoensgebonden peil blijft de multifunctionaliteit van het IJsselmeergebied gewaarborgd.

Naar verwachting zal de zeespiegel na 2030 zover stijgen dat de streefpeilen in 2030 niet meer kunnen worden gehandhaafd. In dat geval wordt eerst het winterpeil geleidelijk verhoogd, zodat het peilverschil met de Waddenzee blijft bestaan en de beheersbaarheid van waterstanden door spuien wordt voortgezet. Deze peilstijging levert geen problemen op voor de verschillende buitendijkse activiteiten, omdat bij de aanleg daarvan al voldaan is aan de Beleidslijn Buitendijkse Ontwikkelingen IJsselmeergebied. Als gevolg van deze peilstijging zal een deel van de dijken rond het IJsselmeergebied moeten worden verhoogd, terwijl een ander deel van de dijken zal fungeren als overslagdijk. Bij de dijkversterking wordt gebruik gemaakt van de vrijwaringszones die zijn opgenomen in het provinciale beleid voor het IJsselmeergebied. De activiteiten in deze zones zullen, indien nodig, worden afgebouwd of verdwijnen. In enkele gevallen kan de aanleg van natte natuur in de vorm van vooroevers meeliften met de dijkverbeteringen.

Voor watergebonden recreatie, natte natuur, beroepsvaart en havengebonden activiteiten is buitendijks in en aan het water ruimte aanwezig. Niet-watergebonden

den bedrijven, verblijfsrecreatie en horecagelegenheden worden in principe buitendijks geweerd.

In het zuidoosten van het IJsselmeergebied is een intensieve stedelijke ontwikkeling op gang gekomen. Amsterdam, Utrecht, Amersfoort en het Gooi hebben zich georiënteerd op Almere. Verscheidene vaste verbindingen tussen het oude land en Flevoland zijn verdubbeld vanwege het toegenomen verkeer. Uitbreiding met nieuwe infrastructuur is zoveel mogelijk gebundeld met bestaande infrastructuur. De beroepsvaart maakt intensief gebruik van het water van het IJsselmeergebied. De inlaatpunten voor drinkwater zijn daarom beschermd tegen mogelijke calamiteiten die het gevolg kunnen zijn van bijvoorbeeld het vervoer van gevaarlijke stoffen over het water.

Bij de Afsluitdijk en langs plaatselijke, strakke rechte dijken staan windmolens opgesteld. Onder voorwaarden worden exploitatieboringen, zo mogelijk vanaf het land, voor olie en gas uitgevoerd in het IJsselmeer. Vrijkomend materiaal bij het uitdiepen van vaargeulen of het realiseren van overige water(staats)werken onder voorwaarden benut bij het realiseren van natuurontwikkeling en recreatievoorzieningen. De noordwesthoek van het IJsselmeer wordt gebruikt voor militaire doeleinden. Door maatregelen en vergunningen is de (diffuse) belasting geminimaliseerd.

Basis voor beleid

Volgens de Stuurgroep Integrale Visie IJsselmeergebied 2030, die de visie opstelde in opdracht van de ministeries van Verkeer en Waterstaat, Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Economische Zaken en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, zal de kwaliteit van de grote wateren van het IJsselmeergebied door alle voorgestelde maatregelen de komende decennia duidelijk verbeteren. ◀

Digitale foto's

Als u foto's digitaal wilt doorsturen naar de redactie, neem dan eerst contact op. De resolutie van de foto's moet namelijk minimaal 300 dpi bedragen op de ware grootte in het tijdschrift. Foto's doorsturen met een lagere resolutie heeft geen zin. De beeldschermresolutie van foto's bedraagt meestal slechts 72 dpi.

Integrale Visie IJsselmeergebied 2030

versie 30 oktober 2001

